

Nr 31.

Av herr **Bergqvist m. fl.**, om pension åt f. d. lärarinnan vid folkskoleseminariets i Umeå övningsskola Jenny Maria Norberg.

Med stöd av här nedan närmare angivna skäl få vi undertecknade härmed göra hemställan till riksdagen om ett skäligt anslag till pension åt f. d. lärarinnan vid folkskoleseminariets i Umeå övningsskola Jenny Maria Norberg.

Lärarinnan Norberg har, såsom av bifogade tjänstgöringsbetyg (bil. 1) framgår, varit anställd vid Umeå folkskoleseminarium dels såsom vikarie-
rande musiklärarinna under läsåret 1892—1893, dels såsom extra lärarinna i seminariets övningsskola under läsåren 1893—1899 och dels som ordinarie övningsskollärarinna från och med den 1 juli 1899 till och med den 12 november 1921.

Att hon från sistnämnda dag kom att skiljas från sin befattning vid seminariet berodde på ett av henne taget steg, vilket föranleddes av religiösa skäl. Fröken Norberg hade nämligen under år 1920 blivit starkt påverkad av den s. k. pingströrelsen och slutligen kommit till den uppfattningen, att hon icke kunde kvarstå såsom medlem i svenska kyrkan. På grund härav tillkännagav hon, såsom av bifogade prästbetyg (bil. 2) inhämtas, för pastorsämbetet i Umeå stad den 21 december 1920 sin avsikt att utträda ur svenska kyrkan och övergå till de s. k. pingstvännerna. Vid personlig inställelse hos pastorsämbetet den 22 februari 1921 anmälde hon, att hon fullföljde denna sin avsikt.

Enligt sin mening var hon nu lagligen utträd ur svenska kyrkan. Med anmälan om detta förhållande anhöll hon emellertid hos Kungl. Maj:t om nådigt tillstånd att utan hinder härav få kvarstå i sin befattning. Denna anhållan blev dock avslagen av Kungl. Maj:t, som genom nådigt

beslut den 21 oktober 1921 förklarade, att ansöknigen icke kunde bifallas. Hon måste nu följaktligen avgå från sin befattning vid seminariet, och skolöverstyrelsen meddelade henne avsked den 13 november 1921.

Vid närmare eftertanke började hon därefter tvivla på, att hennes anmälan om utträde ur svenska kyrkan i själva verket skett på ett sådant sätt, att den kunnat ha någon laga verkan, då hon icke uppgivit sig ämna utträda till något egentligt trossamfund utan endast till pingstvännerna, som icke äro samfundsorganiserade utan blott utgöra en fri religiös riktning inom kyrkan. Detta gav henne anledning att under våren 1922 ingå till Kungl. Maj:t med en ny ansökning, däri hon anförde, att hon icke lagligen kunnat erhålla utträde ur statskyrkan, eftersom hon ej uppgivit eller ämnat ansluta sig till något lagligt erkänt trossamfund och i anledning därav anhöll att åter få inträda i sin tjänst. Den efter henne ledigblivna befattningen var då ännu icke besatt med ny innehavare.

Kungl. Maj:t lämnade emellertid genom nådigt beslut den 7 oktober 1922 ansöknigen utan avseende.

Så som denna sak utvecklats har lärarinnan Norberg kommit i en mycket beklaglig ställning. Ehuru hon har bakom sig en mer än 29-årig med högsta tjänstgöringsbetyg vitsordad lärarverksamhet vid seminariet och därtill en genom bifogat intyg (bil. 3) styrkt väl vitsordad nära 2-årig tjänstgöring som lärarinna vid Norrbottens läns landstings småskoleseminarium, kan hon efter vad som inträffat icke erhålla någon pension från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. Då hon haft fattiga släktingar att hjälpa, har hon icke heller kunnat göra några besparingar. Följden är, att hon nu vid 55 års ålder står utblottad utan några existensmedel.

Här föreligger ett fall, där verkliga skäl synas förefinnas för riksdagen att träda reglerande emellan. Låt vara, att lärarinnan Norberg genom oförstånd själv vållat, att hon kommit i denna situation, så vore det likväl hårt, om hon efter omkring 30-årigt oförvitligt arbete i statens tjänst skulle gå förlustig den pension, som hon genom sin långa tjänstgöring i verkligheten har intjänat. Oavsett vilken uppfattning riksdagen må hysa om rättmätigheten i hennes omförmälda, av Kungl. Maj:t avslagna begäran att få återinträda i sin tjänst, torde dock riksdagen kunna i de anförda omständigheterna finna tillräckliga skäl att i någon form giva henne sitt stöd. Detta torde lämpligen bära ske genom beviljande av en skälig pension åt henne i likhet med vad i ett stort antal andra fall av olika anledningar skett.

Beträffande det belopp, som i sådant avseende kan ifrågasättas, må erinras därom, att ordinarie övningslärare vid folkskoleseminarium enligt reglemente den 31 december 1919 för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. äger att efter en tjänstetid av 33 år uppbära en pension, som utgår med $\frac{2}{3}$ av den fastställda avlöningen i högsta lönegraden. Då denna avlöning för övningsskollärarinna utgör 3,700 kronor, bör full pension för sådan lärarinna utgå med 2,466 kronor 66 öre.

Lärrarinnan Norberg skulle emellertid icke kunnat erhålla full pension, då hon icke tjänstgjort fullt 33 år. Därest i hennes tjänstårsberäkning medtages den tid hon tjänstgjort som lärarinna vid landstingsseminariet i Norrbottens län, såsom tydligtvis torde böra ske, uppgå hennes sammanlagda tjänstår i runt tal till 30. Hon borde därför vid avgång från sin befattning under andra förhållanden varit berättigad till en avkortad pension, som svarat mot $\frac{30}{33}$ av hel pension och sålunda uppgått till omkring 2,240 kronor. Billigheten synes nu kräva, att ett ungefär motsvarande belopp beviljas henne av riksdagen som pension. Beloppet torde emellertid kunna avrundas nedåt till 2,200 kronor. Denna pension, som egentligen borde räknas från den dag hon avgick från sin tjänst, synes åtminstone böra beviljas henne från och med budgetsåret 1923—1924.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville besluta att åt f. d. lärarinnan vid folkskoleseminariets i Umeå övningsskola Jenny Maria Norberg bevilja en årlig pension av 2,200 kronor att utgå från och med den 1 juli 1923 samt för ändamålet för budgetåret 1923—1924 anvisa ett anslag av 2,200 kronor.

Stockholm den 19 januari 1923.

O. Bergqvist.

Herman Rogberg.

Gustav Rosén.

N. J. F. Almkvist.

Avskrift.

Bilaga 1.

Tjänstgöringsbetyg.

Sedan f. d. övningsskollärarynna Jenny Maria Norberg anballit om betyg över sin tjänstgöring vid härvarande folkskoleseminarium, får jag med stöd av här förvarade handlingar vitsorda,

att fröken Norberg vid nämnda seminarium tjänstgjort läsåret 1892—1893 i egenskap av vikarierande musiklärarinna och på grund av vederbörliga förordnanden tjänstgjort som extra lärarinna i övningsskolan läsåren 1893—1899, att hon den 21 juni 1899 av domkapitlet i Härnösand förordnades att tillsvidare uppehålla samma övningsskollärarynnetjänst vid seminariet, å vilken tjänst hon år 1918 av k. skolöverstyrelsen erhöil fullmakt, samt att hon som ordinarie övningsskollärarynna varit anställd vid seminariet från den 1 juli 1899 till och med den 12 november 1921, då hon frånträdde sin tjänst på grund av henne av överstyrelsen meddelat avsked;

att fröken Norberg under sin tjänstgöring som extra och ordinarie övningsskollärarynna meddelat undervisning läsåret 1893—1894 huvudsakligen inom övningsskolans nedre avdelning men övriga läsår huvudsakligen inom småskoleavdelningen, varjämte hon läsåren 1893—1921 undervisat å seminariet i metodik, samt att hon handlett vid undervisningsövningar;

att hon under sin tjänstgöring åtnjutit tjänstledighet

för sjukdom	22 april—17 maj	1897	eller	26 dagar
»	»	12—27 februari	1900	» 16 »
»	»	13—15 mars	1902	» 3 »
»	»	8 september—31 oktober	1911	» 54 »
»	»	6—9 september	1913	» 4 »
»	hälsans vårdande	1—30 september	1918	» 30 »
»	studieresa	13 september—16 oktober	1909	» 34 »
»	enskilda angelägenheters vårdande	14—21 december	1903	eller 8 dagar
»	»	»	16—19 september	1905 » 4 »
»	»	»	7—11 april	1906 » 5 »
»	»	»	18—23 oktober	1909 » 6 » ;

att fröken Norberg vid sin tjänstgöring som lärarinna i övningsskolan ådagalagt Utmärkt nit och Utmärkt skicklighet, Utmärkt sätt att behandla barnen och Utmärkt förmåga att bland dem upprätthålla ordning; samt att hon fört en Hedrandeandel.

Umeå den 22 december 1922.

N. H. Nyman.
Rektor vid folkskoleseminariet i Umeå.

Bilaga 2.

Bevis om anmäلت utträde ur svenska kyrkan.

Att f. d. lärarinnan vid Umeå folkskoleseminariums övningsskola Jenny Maria Norberg, som är född den 21 september 1868 i Luleå stads församling i Norrbottens län, och som den 21 december 1920 för undertecknad givit till känna sin avsikt att ur svenska kyrkan utträda och till de s. k. pingstvännerna övergå, den 22 februari 1921 personligen inställt sig hos undertecknad och anmäلت sitt utträde ur svenska kyrkan till nämnda trossamfund, betygar Umeå stad församling i Västerbottens län den 5 januari år 1923.

Arvid Svanborg.
Komminister.

Stämpel.

Avskrift.

Bilaga 3.

Fröken Jenny Norberg, vilken sist förflutna läsår, likasom under större delen av det närmast föregående, tjänstgjort vid Norrbottens läns landstings seminarium för bildande av småskolelärare och lärarinnor, för ovan nämnda tid förlagt till Luleå gamla stad av nedanstående församling, har under denna sin tjänstgöring ådagalagt framstående nit och skicklighet samt i alla avseenden uppfört sig på ett synnerligen hedrande sätt; vilket till bevis meddelas.

Neder-Luleå den 12 juli 1892.

Jak. Alb. Englund.
Kontr.-prost, f. d. inspektor
vid semin:t i Neder-Luleå.